

- בדואר רשום עם אישור מסירה -

22.12.2013

לכבוד :

מר עוזי יצחקי
מנכ"ל
משרד התחבורה

גב' מלי סיטון
היועצת המשפטית

בכתובת: קרית הממשלה, בנק ישראל 5 (בניין ג'נרי A)
ת.ד 867, ירושלים 91008
ובאמצעות פקס: 02-6663314

העתק: עו"ד לידיה רבינוביץ - יועצת משפטית לנציבות האו"ם לפליטים בישראל, באמצעות דואר אלקטרוני.

הנדון: הנפקת כרטיסי "רב-קו" אישיים למבקשי מקלט
בשם מרשי, המרכז לקידום פליטים אפריקאים (ARDC)

א.ג.נ.

1. אני פונה אליך בשם מרשי שבנדון בענין מדיניות משרד התחבורה אשר אינה מאפשרת למבקשי מקלט לרכוש כרטיס "רב-קו" אישי המזכה את המחזיק בו בהנחות מיוחדות.
2. מרשי, המרכז לקידום פליטים אפריקאיים (ARDC) הוקם בשנת 2004 כארגון ללא מטרת רווח, על ידי פליטים ואזרחים ישראלים במטרה לעזור, לתמוך ולחזק פליטים ומבקשי מקלט מדיני בישראל. מרשי שם לעצמו למטרה להבטיח גישה של פליטים ומבקשי מקלט מדיני לשירותים בסיסיים, ועוסק בפעילות הומניטרית וחינוכית בקרב אוכלוסיה זו.
3. בישראל נמצאים עשרות אלפי מבקשי מקלט מאפריקה המהווים את אחת האוכלוסיות החלשות ביותר מבחינה כלכלית. רוב רובם מקבלים מידי המדינה 'הגנה קבוצתית' ואינם מגורשים למדינותיהם שכן נשקפת להם סכנה אם יוחזרו למדינות המקור או יגורשו חזרה למצרים.
4. מבקשי מקלט הנהנים מהגנה קבוצתית, בין אם נכנסו לישראל כחוק ובין אם לא, מחזיקים ברובם באשרת שהיה זמנית מסוג 2(א)5) המתחדשת מעת לעת. **מסמך זה מהווה מסמך זיהוי רשמי המונפק להם מידי משרד הפנים והוא נושא את תמונתם.** בעזרת מסמך זה מועסקים מבקשי מקלט רבים על ידי מעסיקים ישראלים ובעזרתו הם אף פותחים חשבון בנק ישראלי.

5. כידוע לך ודאי, כרטיס ה"רב-קו" האישי, המונפק על ידי משרד התחבורה מספק הנחות לקטינים עד גיל 18, וכן לסטודנטים, לאזרחים ותיקים ולבעלי מוגבלויות. כמו כן, על גבי כרטיס ה"רב-קו" האישי ניתן לטעון את כל סוגי הנסיעה, כולל "חופשי-חודשי", בעוד שעל ה"רב-קו" האנונימי ניתן לטעון כרטיסיה רגילה או כרטיס "חופשי יומי" בלבד. כרטיס ה"רב-קו" האישי, בניגוד ל"רב-קו" האנונימי, הינו מבוטח. כך, גם אם יאבד, ייגנב או ייפגם, לא יפסיד הנוסע את כספו – וזכויות הנסיעה תועברנה ל"רב-קו" חדש.
6. על פי הנחיות משרדך, נדרשת הצגה של תעודת זהות ישראלית, דרכון ישראלי, רשיון נהיגה ישראלי או תעודת עולה לשם הוצאת כרטיס "רב-קו" אישי. **בשל מדיניות מגבילה זו, מבקשי מקלט המחזיקים באשרת שהיה אשר מנפיק עבורם משרד הפנים מנועים מלהוציא "רב קו" אישי ואינם נהנים מההנחות שכרטיס זה מספק.**
7. וכך, על אף שאשרת השהיה שנושאים עימם מבקשי המקלט הינה מסמך רשמי של משרד הפנים ולמרות שניתן לזהות אותם באמצעותו שכן מוטבעת בו תמונתם, נמנעת מאחת האוכלוסיות העניות ביותר, התלויה לחלוטין בתחבורה ציבורית, זכאות להנחות לה זכאים אזרחים ישראלים. אפילו ילדים של מבקשי מקלט המחזיקים ברב קו נאלצים לשלם מחיר מלא משום שאין באפשרותם להוציא "רב קו" אישי אשר יזהה אותם כקטינים החייבים בחצי ממחיר הנסיעה.
8. חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"ע-2000 אוסר על הפליה במתן שירות ציבורי מחמת לאום וארץ מוצא. מדיניות משרד התחבורה בענין שבנדון מהווה אפליה אסורה על פי החוק, שכן היא מונעת ממבקשי מקלט להנות משירות בסיסי באותם תנאים כשל אזרחי ישראל, כל זאת בשל מדינת מוצאם או הלאום שלהם.
9. יש להניח שמסמכי הזיהוי שדורש משרד התחבורה לשם הוצאת "רב-קו" אישי מיועדים למניעת מעשי רמאות ושימוש בהנחות על ידי אדם שאינו זכאי להם. אולם ככל שזו המטרה העומדת בבסיס הדרישה להצגת דרכון או תעודת זהות הרי שניתן להגשימה גם בהצגת אשרת שהיה, המהווה כאמור מסמך רשמי של משרד הפנים ומוטבעת בה תמונה של המחזיק בה.
10. לגופו של ענין, אין כל הצדקה להבחנה בין מבקשי מקלט לבין אזרחים ותושבים ישראליים בצריכת שירותי תחבורה ציבורית. כולם נוסעים באותם קוים, בתוך אותו אוטובוס, ואין סיבה שישלמו מחיר שונה. הדרישה המחמירה להצגת תעודת זיהוי ישראלית מובילה לתוצאה אי שוויונית ובלתי סבירה.
11. אציין כי פניה קודמת בנושא זה נשלחה על ידי עו"ד היילי גלגוט מהקליניקה לזכויות אדם בינלאומיות בתאריך 18/03/2012 אולם לא זכתה למענה ענייני למעט חזרה

- המדיניות הנוהגת כיום (ראי מכתבה של עו"ד גלגוט מתאריך 18.3.2012 ומכתבה של שרונה קרסגי, מנהלת מחלקת פניות הציבור מתאריך 21.6.2012 המצורפים לפניה זו).
12. לפיכך אבקשך להנחות את אנשי משרדך לשנות את המדיניות שבנדון ולאפשר למבקשי מקלט להוציא "רב-קו" אישי עם הצגת אשרת שהיה כמפורט בפנייתי.
13. אודה לך על מענה מהיר לפנייתי בכדי שאוכל ליעץ למרשי אודות האפשרויות המשפטיות העומדות בפניהם.

בברכה

נטע פטריק, עו"ד

* הפניה הוכנה בסיוע הסטודנטים רות אורנשטיין, שרגא ביק, גל גולדשטיין, שחר טל.